

A Fővárosi Ítéltábla a Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (fél címe 3, ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Jaczkovics Ügyvéd Iroda (fél címe 1, ügyintéző: dr. Góg Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében - amely perbe a Bebesi Ügyvédi Iroda (fél címe 2, ügyintéző: dr. Bebesi István ügyvéd) által képviselt Alperesi beavatkozó (fél címe 1) az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Fővárosi Törvényszék 2014. május 20. napján kelt 39.P.24.310/2009/66. számú ítélete ellen az alperes részéről 67. sorszám alatt előterjesztett és 70. sorszám alatt megindokolt, valamint a felperes 69. sorszámú fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja, és az alperes által a felperesnek fizetendő kártérítés összegét 1.772.895 (Egymillió-hétszázhetvenkettőezer-nyolcszázkilencvenöt) forintra leszállítja azzal, hogy ezen összegből az alperes 1.500.000 (Egymillió-ötszázezer) forint után köteles 2007. április 20-ától késedelmi kamatot fizetni. Az alperes perköltségfizetési kötelezettségét mellőzi, az állam által előlegezett szakértői költség megfizetésére vonatkozó kötelezettségét 158.338 (Egyszázötvennyolcezer-háromszázharmincnyolc) forintra leszállítja azzal, hogy 294.655 (Kettőszázkilencvennégyezer-hatszázötvenöt) forint állam által előlegezett szakértői költséget az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy - 15 napon belül - fizessen meg az alperesnek 150.000 (Egyszázötvenezer) forint plusz áfa összegű, míg a beavatkozónak 50.000 (Ötvenezer) forint plusz áfa összegű együttes első- és másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 160.000 (Egyszázhatvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2007. április 20-án kosárlabda mérkőzés során balesetet szenvedett, a sérülés következtében a jobb keze IV. ujjának PIP ízülete orsószerűen megduzzadt, a jobb kéz gyűrűsujj középipületének szalagszakadását és a középperc bázisának ízületbe hatoló törését szenvedte el. A perben feltárt adatokból az volt megállapítható, hogy a felperes jobb kezének gyűrűsujjáról az alusín

felhelyezését - 2007. április 26. - követően nem állt rendelkezésre olyan röntgenfelvétel, amely azt igazolta volna, hogy a repozíció során jó ízületi és töréshelyzetet sikerült elérni. A röntgenfelvétel elkészítésére azért is szükség lett volna, hogy megállapítható legyen az ízületi felszín egyenetlenségének mértéke. A perben szerzett szakértői vélemény helyes értelmezése szerint az alperes által a járóbeteg vizsgálati lapra tett bejegyzés sem pótolja a röntgenfelvételt, ugyanis az alapján nem állapítható meg, hogy a rögzítés volt nem megfelelő szilárdságú, vagy a későbbiekben a felperes vette túlzottan igénybe az alusínben rögzített ujját.

A Fővárosi Törvényszék - a Fővárosi Ítéltábla a 7.Pf.21.666/2011/5. számú közbenső ítélete folytán jogerőre emelkedett - 39.P.24.310/2009/28. számú közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét a felperest 2007. április 20-án bekövetkezett jobb kéz gyűrűsujjának sérülését követő, az alperesnél történt nem megfelelő kezeléssel okozati összefüggésben ért károkért.

A felperesnél az alperes által végzett egészségügyi ellátást követően maradandó egészségkárosodás következett be, ugyanis a gyűrűsujj közép- és végizület mozgása korlátozott maradt. A felperes maradandó össz-szervezeti egészségkárosodása 5%, amelyből az alperes által végzett ellátásból származó egészségkárosodás a fenti egészségkárosodás felére tehető. A felperes jelenlegi állapota utókezelést, illetőleg rehabilitációs kezelést nem igényel, további műtét elvégzése sem szükséges. A felperes képes emelni, cipelni, gyermekgondozást ellátni, azonban a szokásos fizikai mozgásoknál sérült ujjá kiállása miatt mozgását kontrollálnia kell, jobb kezét csak korlátozottan tudja használni, azzal erőt kifejtteni nem képes. A felperes jelenlegi állapota végleges, abban javulás nem várható, rosszabbodás azonban nem zárható ki.

A felperes a követelésösszege tárgyában folytatódó eljárásban 3.500.000 forint nem vagyoni kára és a különböző jogcímenek érvényesített vagyoni kára megtérítésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes érdemi ellenkérelmében mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kárigényt eltúlzottnak tartotta.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 2.272.895 forintot és ebből 2.000.000 forint után 2007. április 20-ától; 10.000 forint után 2010. szeptember 28-ától, 98.893 forint után 2008. december 13-ától, 4.168 forint után 2008. október 31-étől, 40.613 forint után 2008. november 2-ától, 26.448 forint után 2008. november 5-étől, 92.773 forint után pedig 2009. június 26-ától a kifizetésig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 113.645 forint plusz áfa összegű perköltséget. A keresetet ezt meghaladóan elutasította. Rendelkezése szerint az alperes köteles az államnak megfizetni 452.393 forint szakértői költséget, míg a le nem rótt 301.800 forint eljárási illetéket az állam viseli.

A felperes nem vagyoni kárigényét jogalapjában a felperes családtagjainak tanúvallomása, valamint a perben szerzett szakértői vélemény megállapításaira tekintettel megalapozottnak ítélte. Értékelte, hogy a felperes nagy valószínűség szerint a balesetet követően egyébként sem tudta volna folytatni a kosárlabdázást. Nem az alperesi kezelés, hanem maga a baleset volt az, amely a felperest megfosztotta a régóta üzött sport gyakorlásának lehetőségétől. Utalt arra is: ilyen fajta törés esetén teljes funkciójú gyógyulás szinte sohasem érhető el, az alperes magatartásától függetlenül elszenvedett balesettel okozati összefüggésben kialakult ízületi mozgáskorlátozottság azonban nagy valószínűséggel kisebb mértékű lett volna, amennyiben az alperes helyes kezelést alkalmazott volna.

Értékelte, hogy a felperesnek négy műtétet kellett elszenvednie, a sérült ujját csak korlátozottan tudja használni, jobb kezével nem tud erőt kifejteni, ujjja állapota zavarja, ezáltal ingerlékenyebbé, fásultabbá vált, amely családi és munkahelyi életére is hátrányosan hat ki. Mérlegelte továbbá, hogy a sérülést követően a felperes kénytelen volt abbahagyni a kosárlabdázást, amely egyben a baráti kapcsolatai meglazulását, majd megszűnését eredményezte. Értékelte, hogy a felperes érdeklődése a külvilág iránt csökkent, motiváltsága gyengébb, passzívvá vált. Sportolás hiányában a felperes testalkata is negatív módon alakult át, amely a felperes önértékelését, önbecsülését is hátrányosan érintette. Az elsőfokú bíróság ezen negatív hatásokat annak tükrében értékelte, hogy a felperes maradandó egészségkárosodásának kialakulása magával a balesettel okozati összefüggésben jött létre, az alperes tevékenysége annak mértékét növelte. Utalt arra is, hogy a felperesnél kóros pszichés állapot megléte nem igazolható. Mindezen körülményeket együttesen mérlegelve a felperes nem vagyoni kárának hozzávetőleges kompenzálására 2.000.000 forintot tartott alkalmasnak, figyelembe véve a felperes életkorát, életvitele megváltozásának mértékét és időtartamát, valamint a 2007. évi ár- és értékviszonyokat is.

Az elsőfokú bíróság a pertárgy értékét 5.030.000 forintban állapította meg, a perköltség viseléséről a Pp. 81. § (2) bekezdés második fordulata alapján határozott, ugyanis a felperes keresete nem volt nyilvánvalóan eltúlzott mértékű.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen mind a felperes, mind az alperes fellebbezést terjesztett elő.

A felperes fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítés összegének 3.000.000 forintra, továbbá az elsőfokú perköltség összegének felemelésére irányult. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul alacsony összegben állapította meg a nem vagyoni kártérítés mértékét, annak ellenére kezelte ítélete indokolásában tényként, hogy az adott esetben az elvárható gondos alperesi eljárás esetén sem lett volna elkerülhető a felperes maradandó egészségkárosodása, izületi mozgásbeszűkülése, hogy a bizonyítás anyaga ilyen megállapítást nem tartalmaz, hanem mindössze annyit, hogy nagy valószínűséggel, illetőleg szinte soha nem érhető el teljes funkcionális gyógyulás, amely kizártságot nem jelent. Az alperesi magatartás következtében nem tudható, hogy a felperes lett volna esetleg az, akinél a helyes ellátás esetén a teljes funkciójú gyógyulás létre jött volna. Ebből következően a nem vagyoni kártérítésnek a teljes funkció szerinti gyógyulás és a jelenleg fennálló mozgáskorlátozottságból eredő hátrány teljes egészét fel kell ölelnie. Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben a kiegészített szakvéleményből az következik: az alperesi felróható magatartás hiányában a felperesnek lett volna esélye arra, hogy maradandó mozgáskorlátozottsága ne alakuljon ki. Érvelése szerint az adott esetben az ügy bonyolultságára, időtartamára és a felperesi képviselő által elvégzett ügyvédi munka terjedelmére tekintettel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (6) bekezdése alapján a perköltség emelésének lett volna helye.

Az alperes fellebbezése elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a nem vagyoni kártérítés 1.000.000 forintra történő leszállítására irányult. Kiemelte: a bizonyítási eljárás során egyértelművé vált, hogy a felperes balesete az alapvető oka annak, hogy olyan sérülést szenvedett, amely egy ujjá teljes értékű használatától megfosztotta. Az alperesi felróható magatartás eredménye kizárólag az, hogy nagy valószínűséggel kisebb mértékű lett volna az ujj károsodása. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a kártérítés összezszerűségének meghatározása kapcsán, hogy a felperesnek további műtéteket kellett elszenvednie, ezen túlmenően azonban valamennyi további, az értékelés körébe vont körülményt tévesen értékelt az alperes terhére, ugyanis azokra az alperesnek ráhatása nem volt. A felperesnek az alapvetően a baleset miatt bekövetkezett maradandó egészségkárosodása az oka annak, hogy zavarja az ujjá a felperest, ez negatív irányban befolyásolta személyiségét, emiatt kellett az aktívan űzött kosárlabdázással

felhagynia, és ez vezetett a csapattársak baráti köréből való kieséshez, valamint a súlygyarapodáshoz. Utalt arra is, hogy a felperes szubjektív döntése eredményezte, hogy két kezét nem igénylő sportágit nem üzött tovább, az általa választott mozgásszegény életforma elméleti szinten sem áll kapcsolatban az alperes magatartásával. Kiemelte, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzett pszichológiai szakvélemény alapján a felperesnél mentális zavart az elvégzett vizsgálatok nem igazoltak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogellenesen tért el a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásától, a Pp. 81. § (2) bekezdésében foglaltakat nem alkalmazhatta volna, ugyanis a felperes követelése - tekintetbe véve, hogy 45%-ban lett pernyertes - eltúlzott volt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte, hogy az alperes által benyújtott fellebbezésnek a Fővárosi Ítéltábla ne adjon helyt. A nem vagyoni kártérítés összegszerűségének meghatározása kapcsán kiemelte, hogy a kiegészítő szakvéleményben rögzítésre került: a teljes funkciójú gyógyulás szinte soha nem érhető el (amennyiben a sérülést megelőző állapot helyreállítására gondolunk), viszont jó funkció az esetek túlnyomó többségében elérhető. Nem jelenthető ki ezért az adott esetben minden kétséget kizáróan, hogy amennyiben az alperes a felperes kezelése során az elvárható gondossággal járt volna el, úgy nagy valószínűséggel egyébként sem tudta volna folytatni a kosárlabdázást. Állítása szerint nem értékelhető a felperes terhére, hogy a kosárlabdázás után nem talált magának olyan sportágit, amelyet egy kézzel is képes ellátni. Utalt arra is, hogy a felperesnek a balesetet megelőzően az első házasságából fakadóan valóban volt önértékelési problémája, amellyel kapcsolatban terápiás segítséget kért és kapott, azonban ez nem értékelhető a nem vagyoni kártérítést csökkentő körülményként, ugyanis ezen terápiás segítség igénybevételének a korábbi párkapcsolata volt az oka, amelyet követően a felperes újra házasodott, és mind a mai napig nem járt pszichológusnál. A perköltség kapcsán utalt arra, hogy a felperes 2011. március 3-án a keresetét 3.772.895 forintra leszállította, amelyből az elsőfokú bíróság 2.272.892 forintot tartott megalapozottnak, a felperes így 60%-ban lett pernyertes, az elsőfokú bíróság ezért megalapozottan alkalmazta a Pp. 81. § (2) bekezdését.

A felperes fellebbezése megalapozatlan, az alperes fellebbezése részben megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelmek korlátai között bírálta felül [Pp. 253. § (3) bekezdés], ezért kizárólag a felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés mértékét vizsgálta.

A káresemény bekövetkeztekor hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rég Ptk.) 355. § (1) bekezdése szerinti nem vagyoni kártérítés intézménye arra szolgál, hogy a károsultaknál a személyiségi jogi sérelem következtében bekövetkezett hátrányt, életminőségükben beállt negatív irányú változást másnemű előny, pénz nyújtásával kísérelje meg kompenzálni. A nem vagyoni kártérítés intézménye speciális a kárfelelősség körén belül, ugyanis nem azonos nemű az okozott sérelemmel: nem vagyoni jellegű sérelmet orvosol vagyoni eszközökkel. A nem vagyoni kártérítés összegének meghatározása sosem egzakt módon, hanem mindig bírói mérlegeléssel, az eset összes körülményeinek figyelembevételével történhet, ezen belül figyelemmel kell lenni a károsultat ért nem vagyoni sérelem jellegére, súlyosságára, arra, hogy a károkozó magatartás folytán hogyan változtak a károsult életkörülményei. Összehasonlító adatként kell vizsgálni az ár- és értékviszonyokat, valamint a bírói gyakorlat által hasonló esetekben alkalmazott kártérítési összegek nagyságrendjét is. Kétségtelen, hogy a személyiséget ért kár valójában megfizethetetlen, a nem vagyoni kártérítés elvi alapjait rögzítő 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban foglaltaknak megfelelően a polgári jogi védelem módja - a kártérítés - a sérelemhez képest valójában inadekvát, a kártérítési összeg meghatározásánál a bíróságok józanságának, mértéktartásának és elhivatottságának van szerepe.

A nem vagyoni kár megtérítésére azonban ugyanazok a szabályok vonatkoznak, amelyeket a vagyoni károk esetén is alkalmazni kell, vagyis a kárt - a régi Ptk. 339. § (1) bekezdése és a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint - a károsultnak megfelelően bizonyítania kell.

A jogerős közbenső ítélet azokért a károkért állapította meg az alperes kártérítő felelősségét, amelyek a felperest a 2007. április 20-án bekövetkezett jobb kéz gyűrűsujjának sérülését követő, az alperesnél történt nem megfelelő kezeléssel okozati összefüggésben érték. A felperesnek az arra vonatkozó érvelése, miszerint a perben feltárt adatokból az következik, hogy az alperesi felróható magatartás hiányában a felperesnek lett volna esélye arra, hogy maradandó mozgáskorlátozottsága ne alakuljon ki, hogy ujja teljes funkcióval gyógyuljon, a kártérítő felelősség jogalapjának megállapítása során juthatott volna, illetőleg jutott érvényre. A nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározása során azonban nem lehet eltekinteni attól, hogy a felperes kialakult egészségi állapotában a baleset is szerepet játszott. A felperes fellebbezési érvelésével szemben az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény egyértelmű megállapításait, amely szerint a felperest ért balesetnek a szakma szabályai, illetőleg az orvostól elvárható gondosság szerinti ellátása esetén is az egészségkárosodás 5%-os mértékének mintegy fele kialakult volna a felperesnél. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a nem vagyoni kártérítés összegének megállapítása során az értékelése körébe vonta, hogy az adott esetben bekövetkezett balesetet követően szinte sohasem érhető el teljes funkciójú gyógyulás, nem kizárólag az alperes magatartása okozta a mozgáskorlátozottságot, az alperes annak mértéke növekedésében hatott közre.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat okszerűen mérlegelve, helyesen állapította meg a felperest az alperes károkozó magatartásával okozati összefüggésben ért hátrányos változásokat. Az alperes alaptalanul hivatkozott fellebbezésében arra, hogy a felperes alperesnek betudható nem vagyoni kára kizárólag a további műtétek elszenvedésében áll, az előzőekben kifejtettekéből ugyanis az is következik, hogy a felperes a mindennapi életvitelében, a sportolási lehetőségei beszűkülésében, baráti kapcsolatai meglazulásában, testsúlygyarapodásában részben az alperes jogellenes és felróható magatartása következtében szenvedett hátrányokat.

A Fővárosi Ítéltábla ezt követően azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított kártérítés arányban áll-e a jogsérelemmel, figyelembe véve a más, hasonló kártérítés iránti perekben folytatott bírói gyakorlatot is. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés összegét a felperes által elszenvedett nem vagyoni hátrányt és a más ügyekben megítélt kártérítési összegeket, a káreseménykori - 2007. évi - ár- és értékviszonyokat is figyelembe véve némileg eltúlzott összegben állapította meg, annak leszállítása indokolt, különös tekintettel arra, hogy a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának fele az alperes gondos ellátása esetén is kialakult volna. A felperes által hivatkozott eseti döntések alapját más jellegű sérülések képezték, és a sérülések hatása is másként érvényesült a károsultak életvitelében, a Fővárosi Ítéltábla ezért azokat döntése meghozatala során figyelmen kívül hagyta. A Fővárosi Ítéltábla minderre tekintettel 1.500.000 forintot tartott alkalmasnak a felperes nem vagyoni kárának kompenzálására, az alperes ezen túlmenően a fellebbezésében nem adott elő olyan - a Pp. 235. § (1) bekezdésének is megfelelően értékelhető - okot, tényt vagy körülményt, amely a nem vagyoni kártérítés összegének további mérséklésére alapul szolgálhatna.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezésekkel érintett nem vagyoni kárigények kapcsán a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta.

A megváltoztató rendelkezés értelmében a felperes által a perben követelt legmagasabb kártérítés összege nyilvánvalóan túlzottnak volt tekinthető, a felperes ugyanis 35%-ban lett pernyertes. A felperes fellebbezési érvelésével szemben ugyanis a pernyertesség-pervesztesség arányának megállapításánál nem a végleges, leszállított kereset szerinti perérték, hanem a Pp. 24. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a perben érvényesített legmagasabb perérték az irányadó. A Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 81. § (1) bekezdésének alkalmazásával az alperes perköltségfizetési kötelezettségét mellőzte, az állam által előlegezett szakértői költség viselésére vonatkozó rendelkezést a pernyertesség-pervesztesség arányához igazította, ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A kártérítés összegének leszállításával a Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban is érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdésében, és a Pp. 86. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kötelezte a felperest a terhére mutató peresztességnek megfelelő mértékű, az alperes és a beavatkozó jogi képviselővel felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak szerint, a végzett munkával arányosan - a 4/A. § értelmében áfa figyelembevételével - megállapított ügyvédi munkadíjból álló együttes első- és másodfokú eljárási költség viselésére.

A fellebbezési eljárás Itv. 46. § (1) bekezdése szerint meghatározott illetékét a felperes költségmentessége és az alperes illetékmentessége folytán, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. február 20.

Dr. Sággy Mária s. k.
a tanács elnöke

Dr. Kincses Attila s. k.
előadó bíró

Dr. Örkényi László s. k.
bíró